(स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ दफा १०२ उपदफा १०३ संग सम्बन्धित)

बागमती नगरपालिका

बागमती नगरपालिकाको राजपत्र

खण्डः १ संख्याः५ मितिः २०७५/२/५

भाग-२

बागमती नगरपालिका

बागमती नगरपालिकाको उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७५

नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत मिति : २०७५/२/३

प्रमाणीकरण मिति : २०७५/२/४

प्रस्तावना

नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले निर्दिष्ट गरेको स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र भित्रको विकास निर्माण सम्वन्धि कार्य संचालनको लागि नगरपालिकाले उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्न आवश्यक देखिएकोले यस प्रयोजनको लागि खरीद नियमवाली सरह मान्य हुनेगरी कार्यपालिकाले यो कार्यविधि जारी गरेको छ ।

परिच्छेद– १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस कार्यविधिको नाम "बागमती नगरपालिकाको उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:–

(क) “अध्यक्ष” भन्नाले उपभोक्ता समितिको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ख) “आयोजना” भन्नाले बागमती नगरपालिका वा सो अन्तरगतको वडावाट पूर्ण वा आंशिक लागत साझेदारीमा सञ्चालित योजना वा कार्यक्रम वा आयोजना वा परियोजनालाई सम्झनु पर्छ । र यसले नगरसभाबाट स्वीकृत भएको गैर सरकारी संघ सस्था, गैर नाफामूलक संस्था वा अन्य सामुदायिक संस्थाको आयोजना समेतलाई जनाउनेछ ।

(ग) "उपभोक्ता" भन्नाले आयोजनाबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने आयोजना सञ्चालन हुने क्षेत्र भित्रका व्यक्तिलाई जनाउछ ।
(घ) "उपभोक्ता समिति" भन्नाले आयोजनाको निर्माण, सञ्चालन, व्यवस्थापन र मर्मत सम्भार गर्नको लागि उपभोक्ताले आफूहरू मध्येबाट गठन गरेको समिति सम्झनु पर्दछ ।
(ङ) "कार्यालय" भन्नाले नगरकार्यपालिकाको कार्यालयलाई बुझाउँछ । सो शब्दले वडा कार्यालय समेतलाई बुझाउनेछ ।
(च) "कार्यपालिका" भन्नाले नगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।
(छ) "ठूला मेशिनरी तथा उपकरण" भन्नाले वातावरणलाई अत्यधिक ह्रास पुर्‍याउने प्रकृतिका ठूला मेशिनरी, उपकरण (बुलडोजर, एक्साभेटर जस्ता) र श्रममूलक प्रविधिलाई विस्थापित गर्ने खालका मेशिनरी तथा उपकरण सम्झनु पर्दछ।
(ज) "पदाधिकारी" भन्नाले उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।
(झ) "वडा" भन्नाले नगरपालिका भित्रका वडालाई सम्झनु पर्दछ ।
(ञ) "वडा अध्यक्ष" भन्नाले आयोजना सञ्चालन भएको वडाको वडा अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।
(ट) "सदस्य" भन्नाले उपभोक्ता समितिका सदस्यलाई जनाउनेछ र सो शब्दले उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीलाई समेत जनाउनेछ ।
(ठ) "सम्झौता" भन्नाले आयोजनाको निर्माण, सञ्चालन, व्यवस्थापन र मर्मत सम्भार गर्नको लागि कार्यालय र उपभोक्ता समितिबीच भएको लिखित करारनामा वा कबुलियतनामालाई जनाउनेछ ।

३. कार्यविधिको पालना गर्नुपर्नेः (१) नगरपालिका भित्र कार्यान्वियन हुने आयोजनाको निर्माण, सञ्चालन, मर्मत सम्भार कार्य गर्नको लागि गठन हुने उपभोक्ता समितिले यो कार्यविधिको पालना गर्नु पर्नेछ ।
(२) कुल लागत अनुमान जनसहभागिता सहित रु १ करोडसम्म भएको आयोजनाको कार्यान्वियन उपभोक्ता समिति मार्फत गर्न सकिनेछ । उल्लेखित रु.१ करोडको लागत अनुमान तयार गर्दा ओभरहेड तथा कुनै पनि कंटिनजेंसी समाबेश गरिने छैन ।

परिच्छेद–२
उपभोक्ता समितिको गठन र सञ्चालन

४. उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी व्यवस्थाः (१) उपभोक्ता समिति गठन देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।
(क) आयोजनाबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित उपभोक्ताहरुको आम भेलाबाट अधिकतम सहभागितामा सम्बन्धित आयोजनास्थलमा नै सात देखि एघार (७ देखि ११ जना) सदस्यीय उपभोक्ता समिति गठन गर्नुपर्नेछ ।
(ख) समिति गठनको लागि आम भेला हुने समय, मिति, स्थान र भेलाको बिषय त्यस्तो भेला हुने मितिले कम्तिमा सात दिन (७ दिन) अगावै सार्वजनिक रुपमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
(ग) गाउँपालिका वा नगरपालिकास्तरीय आयोजना सञ्चालनको लागि उपभोक्ता समितिको गठन गर्दा कार्यपालिका वा नगर प्रमुखले तोकेको नगरपालिका सदस्य वा कार्यालयको प्रतिनिधिको रोहवरमा गर्नु पर्नेछ ।
(घ) वडास्तरीय आयोजना सञ्चालनको लागि उपभोक्ता समिति गठन गर्दा सम्वन्धित वडाको वडा अध्यक्ष वा वडा सदस्य वा कार्यालयले तोकेको कार्यालयको प्रतिनिधिको रोहवरमा गर्नु पर्नेछ ।
(ङ) उपभोक्ता समिति गठनको लागि बोलाईएको भेलामा योजनाको संक्षिप्त विवरण र समितिको संरचना सहितको जानकारी कार्यालयको प्रतिनिधिले गराउनु पर्नेछ ।
(च) उपभोक्ता समिति गठन गर्दा समावेशी सिद्धान्तको अवलम्वन गर्नु पर्ने छ । समितिमा कम्तिमा तेत्तीस प्रतिशत (३३%) महिला सदस्य हुनुपर्नेछ । समितिको अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षमध्ये कम्तीमा एकजना महिला पदाधिकारी हुनुपर्नेछ ।
(छ) एक व्यक्ति एकभन्दा बढी उपभोक्ता समितिको सदस्य हुन पाउने छैन । साथै सगोलका परिवारबाट एकजना भन्दा बढी व्यक्ति एउटै उपभोक्ता समितिको सदस्य हुन पाइने छैन ।
(ज) उपभोक्ता समितिको गठन सकेसम्म सर्वसम्मत तरिकाले गर्नुपर्नेछ । सर्वसम्मत हुन नसकेमा उपभोक्ताहरुको बहुमतबाट उपभोक्ता समितिको गठन गरिने छ ।
(झ) उपभोक्ताहरुको लागत सहभागितामा सञ्चालन हुने आयोजनाहरु उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वियन गर्न प्राथमिकता दिईनेछ ।
(ञ) उपभोक्ता समितिले सम्झौता बमोजिम गर्नु पर्ने काम समिति आफैंले गर्नु गराउनु पर्नेछ । अन्य कुनै निर्माण व्यवसायी वा अन्य व्यक्ति वा सस्थालाई ठेक्कामा दिई गर्न गराउन पाइने छैन ।
(ट) कार्यालयले आयोजना सञ्चालन एवम् कार्यान्वियनमा संलग्न उपभोक्ता समितिको अभिलेख अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा व्यवस्थित गर्नु पर्नेछ ।

५. उपभोक्ता समितिका सदस्यको योग्यताः (१) उपभोक्ता समितिका सदस्यको योग्यता देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ ।
(क) सम्वन्धित आयोजना क्षेत्रको स्थायी वासिन्दा

(ख) १८ वर्ष उमेर पुरा भएको
(ग) फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट कसुरदार नठहरिएको
(घ) सरकारी बाँकी बक्यौता वा पेश्की फछ्र्यौट गर्न बाँकी नरहेको
(ङ) अन्य उपभोक्ता समितिमा सदस्यनरहेको

(२) दफा १ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दलका पदाधिकारी, बहालवाला सरकारी कर्मचारी र शिक्षक उपभोक्ता समितिको सदस्यमा बस्न पाईने छैन ।

६. उपभोक्ता समितिको काम, कर्तब्य र अधिकारः उपभोक्ता समितिको काम कर्तब्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) सम्झौता बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्ने,
(ख) उपभोक्ताहरुलाई कार्यालयबाट प्राप्त सूचना तथा मार्गदर्शनको जानकारी गराउने,
(ग) सम्झौता बमोजिम कार्य शुरु गर्दा कार्यालयबाट आवश्यक निर्देशन प्राप्त गर्नु पर्ने भए प्राप्त गरेर मात्र शुरु गर्ने,
(घ) उपभोक्ता समितिको कार्य सम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन समितिका सदस्यहरुको कार्य विभाजन र जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने,
(ङ) उपभोक्ता समितिका सदस्यहरुको क्षमता विकास गर्ने ।
(च) सम्झौता बमोजिमको कामको परिमाण, गुणस्तर, समय र लागतमा परिवर्तन गर्नु पर्ने देखिएमा कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने,
(छ) आयोजनाको दिगो व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक अन्य कार्य गर्ने ।

परिच्छेद – ३
कार्यान्वयन तथा व्यवस्थापन

७. आयोजना कार्यान्वयनः (१) स्वीकृत आयोजनाको ड्रईङ, डिजाईन र लागत अनुमान उपभोक्ता समितिलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(२) आयोजनाको कार्यान्वयनको लागि उपभोक्ता समिति र कार्यालयबीच अनुसूची २ बमोजिमको ढाँचामा सम्झौता गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपभोक्ताको लागत सहभागिताको अंश कम्तिमा १० **(दश)** प्रतिशत हुनेछ । तर नगरकार्यपालिकाले सहभिगताको अंश थप घट गर्न सक्ने छ **।**

८. आयोजना सम्झौताको लागि आवश्यक कागजातहरुः (१) उपभोक्ता समितिले कार्यालयसँग सम्झौता गर्दा तपशिलमा उल्लिखित कागजातहरु पेश गर्नुपर्नेछ

(क) उपभोक्ता समिति गठन गर्ने आम भेलाको निर्णयको प्रतिलिपि
(ख) उपभोक्ता समितिका सदस्यहरुको नागरिकताको प्रतिलिपि
(ग) आयोजनाको लागत अनुमान विवरण
(घ) उपभोक्ता समितिबाट सम्झौताको लागि जिम्मेवारपदाधिकारी तोकिएको उपभोक्ता समितिको निर्णय
(ङ) आयोजनाको कार्यान्वयनको कार्य तालिका ।
(च) खाता सञ्चालन गर्ने पदाधिकारी तोकिएको निर्णय र खाता सञ्चालनको लागि आवश्यक कागजातहरु

९. उपभोक्ता समितिको क्षमता विकासः (१) कार्यालयले आयोजनाको कार्यान्वयन अगावै उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरुलाई निम्न विषयमा अभिमुखिकरण गर्न सक्नेछ :

(क) उपभोक्ता समितिको काम, कर्तब्य र अधिकार,
(ख) सम्पादन गर्नु पर्ने कामको विवरण, काम सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि, लागत र उपभोक्ताको योगदान
(ग) निर्माण सामाग्रीको गुणस्तर र परिमाण
(घ) खरिद, रकम निकासा प्रकृया, खर्चको लेखाकंन र अभिलेख व्यवस्थापन
(ङ) कार्यान्वयन र अनुगमन प्रकृया
(च) सार्वजनिक परीक्षण, योजनाको फरफारक र हस्तान्तरण
(छ) अन्य आवश्यक विषयहरु ।

१०. खाता सञ्चालनः (१) उपभोक्ता समितिको खाता कार्यालयले तोकेको बैंकमा सञ्चालन हुनेछ ।

(२) समितिको खाता अध्यक्ष, कोषाध्यक्ष र सचिव गरी तीन जनाको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ ।

११. भुक्तानी प्रकृयाः (१) आयोजनाको भुक्तानी दिंदा उपभोक्ता समितिको नाममा रहेको बैक खातामार्फत दिनु पर्नेछ । तर उपभोक्ता समितिको अनुरोधमा योजना संचालनको लागि भएको लागत अनुमान बमोजिमको खर्च उपभोक्ता समितिले कुनै अपुर्तिकर्ता वा सस्थालाई भुक्तानी गर्नु पर्नेमा उक्त अपुर्तिकर्ता वा सस्थालाई भुक्तानी गरिदिन अनुरोध गरेमा नगरपालिकाले सोझै उक्त अपुर्तिकर्ता वा सस्थाको नाममा चेक उपलब्ध गराउन सक्ने छ ।

(२) उपभोक्ता समितिलाई सम्झौता बमोजिमको कामको प्राविधिक मूल्यांकनको आधारमा किस्तागत भुक्तानी दिन सकिने छ भने प्राविधिक मूल्यांकन, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र अन्य आवश्यक कागजातको आधारमा अन्तिम भुक्तानी दिईनेछ ।

(३) उपभोक्ता समितिले सम्पादन गरेको काम र भएको खर्चको विवरण समितिको बैठकबाट निर्णय गरी भुक्तानीको लागि आवश्यक कागजात सहित कार्यालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(४) आयोजनाको अन्तिम भुक्तानी हुनु भन्दा अगावै कार्यालयबाट अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ

(५) आयोजना सम्पन्न भई फरफारक गर्नु भन्दा अगावै उपभोक्ता समितिले अनिवार्य रुपमा कार्यालयको प्रतिनिधिको रोहवरमा सार्वजनिक परीक्षण गर्नु पर्नेछ । सार्वजनिक परीक्षण प्रतिवेदनको ढाँचा अनुसूची ३ बमोजिम हुनेछ ।

(६) उपभोक्ता समितिले आफूले प्रत्येक किस्तामा गरेको खर्चको सूचना अनुसूची ४ बमोजिमको ढाँचामा सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

(७) आयोजनाको कुल लागत रु ५ लाख भन्दा बढी भएका आयोजनाहरुको हकमा उपभोक्ता समितिले काम शुरु गर्नु भन्दा अगावै आयोजनाको नाम, लागत, लागत साझेदारीको अवस्था, काम शुरु र सम्पन्न गर्नु पर्ने अवधि समेत देखिने गरी तयार गरिएको अनुसूची ५ बमोजिमको ढाँचामा आयोजना सूचना पाटी आयोजना स्थलमा राख्नु पर्नेछ ।

(८) उपभोक्ता समितिलाई सम्बन्धित कार्यालयले ड्रइङ्ग, डिजाइन, लागत अनुमान तयार गर्ने, प्राविधिक सल्लाह दिने, जाँचपास गर्ने लगायत अन्य प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ । आयोजना कार्यान्वियनको समयमा कुनै कारणबाट कार्यालयले प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउन नसकेमा सम्झौतामा उल्लेख गरी तोकिएको खर्चको सीमा भित्र रही उपभोक्ता समितिले करारमा प्राविधिक नियुक्त गर्न वा प्राविधिक सेवा लिन सक्नेछ । तर, ड्रइङ्ग, डिजाइन, लागत अनुमान, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन र भुक्तानी सिफारिसको कार्य कार्यालयबाट नै हुनेछ ।

(९) उपभोक्ता समितिबाट निर्माण हुने आयोजनाहरूको गुणस्तर कायम गर्ने गराउने दायित्व र जिम्मेवारी जनप्रतिनिधि, सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारी, उपभोक्ता समिति र अनुगमन समितिको हुनेछ ।

(१०) अनुकरणीय कार्य गर्ने उपभोक्ता समिति, प्राविधिक कर्मचारी र सम्बन्धित कर्मचारीलाई सभाको निर्णय बमोजिम वार्षिक रूपमा उचित पुरस्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(११) तोकिएको समयमा उपभोक्ता समिति गठन हुन नसकेमा, सम्झौता हुन नसकेमा वा सम्झौताको शर्त बमोजिम कार्य सम्पादन हुन नसकेमा कार्यालयले अन्य प्रकृयाद्वारा काम गराउन सक्नेछ ।

१२. निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्नु पर्नेः उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने आयोजना गुणस्तर सुनिश्चित गर्नु सम्वन्धित उपभोक्ता समितिको कर्तव्य हुनेछ । गुणस्तर सुनिश्चितता गर्नको लागि अन्य कुराहरुको अतिरिक्त निम्न विषयहरु पूर्ण रुपमा पालना गर्नु पर्नेछ ।

(क) निर्माण सामाग्रीको गुणस्तरः निर्माण सामाग्री ड्रइङ, डिजाईन र स्पेसिफिकेसन बमोजिमको गुणस्तर कायम गर्नु पर्नेछ ।

(ख) निर्माण विधि र प्रकृयाको गुणस्तरः निर्माण विधि र प्रकृया कार्यालयसँग भएको सम्झौता बमोजिम गर्नु पर्नेछ

(ग) निर्माण कार्यको दिगोपनाः उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएको योजनाको दिगोपनाको लागि सम्वन्धित उपभोक्ता समितिले आवश्यक व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(घ) गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने जिम्मेवारीः उपभोक्ता समिति मार्फत हुने कामको निर्धारित गुणस्तर कायम गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित कार्यको लागि कार्यालयबाट खटिएका प्राविधिक कर्मचारी र उपभोक्ता समितिको हुनेछ ।

(ङ) लगत राख्नु पर्नेः उपभोक्ता समितिबाट हुने कामको सम्झौता बमोजिमको समय, लागत र गुणस्तरमा सम्पन्न हुन नसकेमा सम्वन्धित प्राविधिक कर्मचारीलाई सचेत गराउने र प्रकृति हेरी आवश्यकता अनुसार कारवाही गर्न सक्नेछ । त्यस्ता उपभोक्ता समितिको लगत राखी उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीलाई निश्चित समयसम्मको लागि अन्य उपभोक्ता समितिमा रही काम गर्न निषेध गर्नेछ ।

१३. अनुगमन समितिको व्यवस्थाः (१) आयोजना तोकिएको गुणस्तर, परिमाण र समयमा सम्पन्न गर्न गराउन उपभोक्ता समितिले सम्पादन गर्ने कार्यको अनुगमन गरी आयोजनाको गुणस्तर, परिमाण सुनिश्चित गर्न दफा ४ (१) (क) बमोजिमको भेलाबाट कम्तिमा एक जना महिला सहित ३ सदस्यीय एक अनुगमन समिति गठन गर्नु पर्नेछ ।

(२) अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

(क) आयोजनाको कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने तथा देखिएका बाधा, व्यवधान र समस्या समाधानका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने,

(ख) आयोजनाको कार्यान्वियन कार्यतालिका अनुसार काम भए नभएको यकीन गर्ने र नगरेको पाइएमा सम्बन्धित पक्षलाई सचेत गराउने,

(ग) आवश्यक अन्य कार्य गर्ने ।

परिच्छेद– ४
विविध

१४. अन्य संस्थाबाट कार्य गराउन सकिनेःयस कार्यविधि बमोजिम उपभोक्ता समितिबाट गरिने कार्य लाभग्राही समूह, सामुदायिक संस्था जस्तै सामुदायिक वन, सामुदायिकस्तरका सहकारी संस्थाहरू, टोल विकास संस्था, आमा समूह, कृषि समूह, कानुन बमोजिम गठन भएका अन्य सामुदायिक संगठन जस्ता संस्थाहरुबाट स्थानीय उपभोक्ताहरुको आमभेलाबाट निर्णय भई आएमा यस्ता संस्थाहरुबाट यस कार्यविधि बमोजिम कार्य संचालन गर्ने/गराउन सकिने छ ।

१५. सहजिकरण र सहयोग गर्नु पर्नेः उपभोक्ता समितिले आयोजनाको सुपरिवेक्षण, अनुगमन/निरीक्षण गर्ने कार्यालयबाट आएको अनुगमन समिति, पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई आवश्यक विवरण उपलव्ध गराउने तथा आयोजनास्थल अनुगमनको लागि सहजिकरण र सहयोग गर्नु पर्नेछ ।

१६. उपभोक्ता समितिको दायित्वः उपभोक्ता समितिले कार्यालयसँग भएको सम्झौता बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्दा कार्यालयले तोकेका शर्तहरुको अतिरिक्त निम्न दायित्व वहन गर्नु पर्नेछ ।

(क) आयोजनाको दिगो व्यवस्थापनको लागि मर्मत सम्भार गर्ने सम्बन्धी आवश्यक कार्य,

(ख) आयोजना कार्यान्वियनबाट पर्न सक्ने वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्ने सम्बन्धी कार्य,

(ग) अन्य आयोजनाहरुसँग अन्तरसम्बन्ध कायम गर्नुपर्ने,

(घ) असल नागरिकको आचरण पालना गर्नुपर्ने ।

(ङ) उपभोक्ता समितिले आयोजनाको फरफारकको लागि कार्यालयमा कागजात पेश गर्दा अनुसूची ६ बमोजिमको ढाँचामा आयोजनाको भौतिक तथा वित्तिय प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

१८ . ठुला मेशिनरी तथा उपकरणहरुको प्रयोग गर्न सक्नेः उपभोक्ता समितिले लागत अनुमानमा उल्लेख भएको कार्य सम्पन्न गर्न ठुला मेशिनरी तथा उपकरण (स्काभेटर , रोलर तथा डोजर जस्ता) सम्बन्धित प्राविधिकको अनुमतिले प्रयोग गर्न सक्नेछन् । तर श्रममुलक प्रविधिबाट कार्य गराउने गरी लागत अनुमान स्वीकृत गराई सोही बमोजिम सम्झौता गरी मेशिनरी उपकरणको प्रयोगबाट कार्य गरेको पाईएमा त्यस्तो उपभोक्ता समितिसंग सम्झौता रद्ध गरी उपभोक्ता समितिलाई भुक्तानी गरिएको रकम मुल्यांकन गरी बढी भएको रकम सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ ।

१९. मापदण्ड बनाउन सक्नेः (१) आयोजनाको गुणस्तर सुनिश्चितताको लागि कार्यालयले अनुगमन, मुल्याङ्कन गरी सम्वन्धित उपभोक्ता समितिलाई सल्लाह, सुझाव र आवश्यकता अनुसार निर्देशन दिने तथा समन्वय गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने आयोजनाको प्रकृति हेरी गुणस्तर सुनिश्चितता गर्ने प्रयोजनको लागि कार्यालयले थप मापदण्ड तथा मार्गदर्शन बनाई लागु गर्न सक्नेछ ।

२०. आयोजनाको म्याद थप सम्बन्धमा : १) सम्झौता बमोजिमको समयमा कार्यसम्पन्न हुन नसकी उपभोक्ता समितिले म्याद थपको लागि सम्बन्धित शाखामा कारण सहित निबेदन पेश गरेमा सोहि आर्थिक बर्षको भित्रको समयावधि को हकमा प्राबिधिक को शिफारिशको आधारमा प्रमुख प्रशासकीय स्तरीय निर्णय बमोजिम अबश्यकता अनुसार आयोजनाको म्याद थप गर्न सकिने छ । तर म्याद थप गर्दा चालु आर्थिक बर्ष सम्मको अबधि नाघी अर्को आर्थिक वर्षको अबधि सम्म थप हुने भएमा नगरकार्यपालिकाले वा नगरप्रमुखले मात्र म्याद थप गर्न सक्ने छ ।

२) अघिल्लो आर्थिक बर्ष सम्मको अबधि सम्म आयोजनाको म्याद थप हुने भएमा नगरसभा बाट सो आयोजनाहरुको हकमा समेत बजेट पारित गर्नु पर्ने छ ।

२१. बिबिध :

(१) यस कार्यविधि स्वीकृत हुनुभन्दा पहिले उपभोक्ता समितिहरुको गठन , परिचालन र ब्यबस्थापन भएकोमा सो सम्पूर्ण प्रक्रियाको समेत स्वकृति र समर्थन भएको मानिने छ।

(२)उपभोक्ता समिति आम भेलाबाट गठन हुदा सामान्यत: अनुशुची ७ बमोजिमको ढाचामा निर्णय गर्न सक्नेछन।

(३)उपभोक्ता समितिले योजना सम्झौता गर्नु पुर्व अनुसूची ८ बमोजिमको ढाचामा प्रस्ताब पेश गर्नु पर्ने छ।

(४)उपभोक्ता समितिले योजना सम्झौता गरे पश्चात अनुसूची ९ बमोजिमको कार्यादेश दिनु पर्ने छ।

अनुसूची १
(कार्यविधिको दफा ४ (१) ट संग सम्बन्धित)
उपभोक्ता समितिको लगत
बागमती नगरपालिका

आ.व.

क्र.स.	उपभोक्ता समितिको नाम र ठेगाना	पदाधिकारीको नाम र सम्पर्क नं.				गठन मिति	बैंकको नाम	खाता नं.
		अध्यक्ष	उपाध्यक्ष	सचिव	कोषाध्यक्ष			

अनुसूची २
कार्यविधिको दफा ७(२) सँग सम्वन्धित)

बागमती नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कर्मैया,सर्लाही
२ नं. प्रदेश,नेपाल

(वागमती नगरपालिका र उपभोक्ता समिति सम्झौता पत्र)

आज मिति २०७४ साल........................गतेका दिन यस सम्झौताको प्रथम पक्ष भनिने वागमती नगरपालिकाकाको तर्फबाट श्री...र दोस्रो पक्ष भनिने.. उपभोक्ता समितिको तर्फबाट उपभोक्ता समिति का अध्यक्ष श्री .... वीच .... तपशिल बमोजिम सम्झौता गरी दियौं । लियौं ।

१.	योजनाको नाम : वडा नं :
२.	लागत अनुमान : क) लागत अनुमान :...................... ख) नगरपालिका सहभागिात :.......... ग) उपभोक्ता सहभागिता :...............
३.	कार्य सुरु हुने मिति :
४)	सम्झौता व्याख्याका आधारहरु क. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६४ तथा नियमावली, २०६५ ख. नगर सभाका निर्णयहरु ग. नगरकार्यपालिकाका निर्णयहरु घ. प्रचलित कर सम्बन्धि कानूनहरु ङ. यस सम्झौतामा अन्तरनिहित विषयहरु
५.)	क) दोस्रो पक्षले माथि उल्लेखित योजनाको संलग्न लागत अनुमान बमोजिमको काम तोकिएको स्पेशिफिकेशन तथा ड्इंग डिजाइन बमोजिम माथि उल्लेखित समय भित्र सम्पन्न गर्ने छ ।
	ख) दोस्रो पक्षले कार्यसम्पन्न गरि सके पश्चात सार्वजनिक परीक्षण पनि गर्नु पर्ने छ । योजना सम्झौता भए पश्चात अनिवार्य रुपमा सुचना पाटि राख्नु पर्ने छ ।
	ग) लागत अनुमानमा ल्याव टेष्ट उल्लेख भए अनिवार्य रुपमा ल्याव परिक्षण प्रतिवेदन पनि दोस्रो पक्षले भुक्तानी माग गर्दा पेश गर्नु पर्ने छ । भुक्तानी हुंदा प्राविधिक विल, प्राविधिक कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन ताथ सार्वजनिक परीक्षण प्रतिवेदन, उपभोक्ताले पेश गरेको वील बमोजिम भुक्तानी गरिने छ । तर रनिंग विल भुक्तानीको हकमा प्राविधिक मुल्यांकन वीलको अधारमा भुक्तानी दिन सकिने छ ।
	घ) यस सम्झौतामा उल्लेखित शर्त पुरा भए पश्चात मात्र प्रथम पक्षले दोस्रो पक्षलाई भुक्तानी गर्ने छ ।
	ङ.) यस सम्झौता मा उल्लेख नभएका विषयहरु प्रलित कानून बमोजिम हुने छ ।

प्रथम पक्ष
वागमती नगरपालिकाको तर्फबाट
दस्तखत ....
नाम :
पद :
कार्यालयको छाप

दोस्रो पक्ष
उपभोक्ता समितिको तर्फबाट
दस्तखत :
नाम :
पद :
उ.स.को छाप :

अनुसूची ३
(कार्यविधिको दफा ११ (५) सँग सम्वन्धित)
सार्वजनिक परीक्षण फारामको ढाँचा

१. आयोजनाको नामः क) स्थलः
ख) लागत अनुमानः ग) आयोजना शुरू हुने मितिः घ) आयोजना सम्पन्न हुने मितिः
२. उपभोक्ता समिति/सामुदायिक संस्थाको क) नामः
क) अध्यक्षको नामः ख) सदस्य संख्याः महिलाः पुरूषः
३. आम्दानी खर्चको विवरणः

क) आम्दानीतर्फ जम्माः

आम्दानीको श्रोत (कहाँबाट कति नगद तथा जिन्सी प्राप्त भयो खुलाउने)	रकम वा परिमाण	कैफियत

ख) खर्चतर्फ

खर्चको विवरण	दर	परिमाण	जम्मा
१. सामाग्री (के के सामाग्री खरिद भयो ?)			
२. ज्याला (के मा कति भुक्तानी भयो ?)			
३. श्रमदान (कति जनाले श्रमदान गरे ?)			
४. व्यवस्थापन खर्च (ढुवानी तथा अन्य खर्च)			

ग) मौज्दात

विवरण	रकम वा परिमाण	कैफियत
१ नगद		
बैंक		
व्यक्तिको जिम्मा		
२ सामग्रीहरु		

घ) भुक्तानी दिन बाँकी

विवरण	रकम वा परिमाण

४. सम्पन्न आयोजनाको लक्ष्य तथा प्रगति विवरण

कामको विवरण	लक्ष्य	प्रगति

५. आयोजनाले पुर्‍याएको लाभ तथा प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित जनसंख्या (आयोजना सञ्चालन भएको स्थानका उपभोक्ताहरू) ।
६. आयोजना सञ्चालन गर्दा आयोजक संस्थामा कामको जिम्मेवारी बाँडफाँड (कस कसले कस्तो कस्तो कामको जिम्मेवारी लिएका थिए ? खुलाउने)
उपस्थितिः
१
२
३
४
५
रोहवरः नामथरः पदः मितिः
द्रष्टव्यः सार्वजनिक परिक्षण कार्यक्रममा उपस्थित सरोकारवालाहरुको उपस्थिति अनिवार्य रूपमा संलग्न हुनुपर्नेछ ।

अनुसूची ४
(कार्यविधिको दफा ११ (६) सँग सम्वन्धित)
खर्च सार्वजनिक सूचना फाराम

मितिः २० । । .

१. आयोजनाको नामः– **२. आयोजना स्थलः–**
३. विनियोजित वजेटः– **४. आयोजना स्विकृत भएको आ.वः–**
५. आयोजना सम्झौता भएको मितिः–
६. काम सम्पन्न गर्नु पर्ने मितिः– **७. काम सम्पन्न भएको मितिः–**

८. उ.स. को बैठकले खर्च स्वीकृत गरेको मितिः–
आम्दानी र खर्चको विवरण

आम्दानी		**खर्च**	
विवरण	**रकम रू**	**विवरण**	**रकम**
प्रथम किस्ता		ज्याला	
दोश्रो किस्ता		निर्माण सामाग्री खरिद	
तेश्रो किस्ता		ढुवानी	
जनश्रमदान		भाडा	
वस्तुगत सहायता		व्यवस्थापन खर्च	
लागत सहभागिता			

उपर्युक्तानुसारको आम्दानी तथा खर्च विवरण यथार्थ हो । यसमा सबै आम्दानी तथा खर्चहरु समावेश गरिएको छ । साथै उपभोक्ताहरुको प्रत्यक्ष सहभागितामा आयोजना कार्यान्वयन गरिएको छ । यसको एक प्रति वडा कार्यालयमा समेत पेश गरिएको छ ।

. . . .
. . . .   कोषाध्यक्ष   सचिव
अध्यक्ष

अनुसूची ५

(कार्यविधिको दफा ११(७) संग सम्वन्धित)

आयोजना सूचना पाटीको नमूना

१. आयोजनाको नामः

२. आयोजना संचालन गर्ने कार्यालय/कार्यक्रमको नामः

३. उपभोक्ता समितिको अध्यक्षको नाम र सम्पर्क नं.:

४. आयोजनाको कुल लागत रकम रुः

४.१. आयोजनामा कार्यालयबाट व्यहोर्ने लागत रुः

४.२. जनसहभागिताबाट व्यहोर्ने लागत रकम रुः

४.३. आयोजनामा लगानी गर्ने अन्य निकायको नाम र व्यहोर्ने लागत रकम रुः

५. आयोजना सम्झौता मितिः

६. आयोजना सम्पन्न गर्ने मितिः

७. आयोजनाबाट लाभान्वित जनसंख्याः

अनुसूची ६

(कार्यविधिको दफा १६(ङ) सँग सम्वन्धित)

उपभोक्ता समितिको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति प्रतिवेदन

१. आयोजनाको विवरण
आयोजनाको नामः वडा नं.: टोल/बस्तीः उपभोक्ता समितिका अध्यक्षः
सचिवः
२. आयोजनाको लागतः प्राप्त अनुदान रकम रू. .... चन्दा रकम रू..................... जनसहभागिता रकम रू. .... जम्मा रकम रू. ....
३. हालसम्मको खर्च रू. ....
क. कार्यालयबाट प्राप्त रकम रू.............
१. निर्माण सामग्रीमा (सिमेन्ट, छड, काठ, ढुंगा वा फुवा, गिट्टी, उपकरण आदि) रू. .
२. ज्यालाः- दक्ष रूः- अदक्ष रू. जम्मा रू.
३. मसलन्द सामान (कपि, कलम, मसी, कागज आदि) रू. ४. दैनिक भ्रमण भत्ता (सम्झौतामा स्वीकृत भए) रू.
५. प्राविधिक निरीक्षण बापत खर्च (सम्झौतामा स्वीकृत भए) रू.
६. अन्य
ख. जनसहभागिताबाट व्यहोरिएको खर्च रूः .... श्रमको मूल्य बराबर रकम रू. ....
जिन्सी सामान मूल्य बराबर रकम रू. .... कूल जम्मा रू. ....
४. प्राविधिक प्रतिवेदन बमोजिम मूल्यांकन रकम रू. ....
५. उपभोक्ता समूहको निर्णय बमोजिम/समीक्षाबाट खर्च देखिएको रू. ....
६. कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य समस्याहरूः क. ख. ग.
७. समाधानका उपायहरू
क.
ख.
ग.
८. कार्यालयबाट र अन्य निकायबाट अनुगमन भए अनुगमनको सुझावः

९. हाल माग गरेको किस्ता रकम रू.
१०. मुख्य खर्च प्रयोजन

११. प्राप्त रकम आयोजना बाहेक अन्य कार्यमा खर्च गर्ने गराउने छैनौ ।

....

तयार गर्ने सचिव कोषाध्यक्ष अध्यक्ष

अनुसूची ७

(कार्यविधिको दफा २१ (२) सँग सम्वन्धित)

उपभोक्ता समिति गठनको निर्णय सम्बन्धि सामान्य ढाचा

आज मिति २०७४ साल ....गते वागमती नगरपालिका वडा नं. ....अध्यक्ष श्री...को रोहवर र सचिव श्री ....को उपस्थितिमा वागमती नगरपालिका वडा नं..............को...कार्यको योजना सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा प्रत्यक्ष लाभग्रहीहरुको भेला गरियो । आजको उपस्थिति यस प्रकार छ ।

उपस्थिति :

1= ....
2= ....
3= ....
4= ....
5= ....

....

....

प्रस्तवहरु.

१. उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धमा :
२. खाता सञ्चालन सम्बन्धमा :
३. जनसहभागिता सम्बन्धमा :
४. अनुगमन समिति गठन सम्बन्धमा :
५. ठुला मेशिनरी सामान प्रयोग सम्बन्धमा

निर्णयहरु :

निर्णय न १ : प्रस्ताव नं.१ मथि छलफल गर्दा यस वडाको..
योजना सञ्चालन गर्न तपशिल बमोजिम सदस्यहरु रहने गरि उपभोक्ता समिति गठन गरियो र उक्त उपभोक्ता समितिको नाम... राख्ने निर्णय गरियो ।

तपशिल :

१) श्री..अध्यक्ष
२) श्री.. कोषाध्यक्ष
३) श्री.. सदस्य
४) श्री.. सदस्य
५) श्री..सदस्य
६) श्री.. सलस्य
७) श्री..सदस्य सचिव

निर्णय नं २ प्रस्ताव नं २ माथि छलफल गर्दा उपभोक्ता समितिको खाता अध्यक्ष, कोषाध्यक्ष र सचिवको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ३ प्रस्ताव नं.३ माथि छलफल गर्दा कुल लागतको .... प्रतिशत जनसहभागिता जनाउने निर्णय गरियो।

निर्णय नं.४ प्रस्ताव नं ४ माथि छलफल गर्दा यस योजना सञ्चालन गर्दा हामी उपभोक्ताहरुबाट तपशिल बमोजिम अनुगमन समिति गठन गर्ने निर्णय गरियो :

तपशिल :

१. श्री.. संयोजक
२. श्री.. सदस्य
३. श्री..सदस्य

निर्णय नं. ५ प्रस्ताव नं. ५ माथि छलफल गर्दा नगरपालिकाको लागत अनुमान र स्पेशिफिकेशन बमोजिम कार्य गर्न तथा गुणस्तर कायम गर्न ग्रेडर, रोलर तथा आबश्यकता अनुसार ठुला मेशीनरी सामान उपायोग गर्न नगरपालिका संग अनुमती माग गर्ने निर्णय गरियो ।

अनुसूची ८

(कार्यविधिको दफा २१ (३) सँग सम्वन्धित)

बागमती नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

कर्मैया,सर्लाही

२ नं. प्रदेश,नेपाल

उपभोक्ता समिति योजना प्रस्ताव

मिति :...............

१.	योजनाको नाम :	वडा नं :
२.	योजनाको प्रकृति : सडक । नाला । मन्दिर । भवन । तटबन्ध ।	
३.	उपभोक्ता समिति को नाम :	
४.	उपभोक्ता समिति संख्या : क) पुरुष :........ ख) महिला :.........	
५.	उपभोक्ता समितिको पदाधिकारीको नाम :	
	१. अध्यक्ष :.................	
	२. कोषाध्यक्ष :..........	
	३. सदस्य :..............	
	४. सदस्य :............	
	५. सदस्य :..............	
	६. सदस्य :...............	
	७. सचिव :......................	
६.	कुल लागत अनुमान : क) नगरपालिका सहभागित (**...** प्रतिशत) :.... ख) उपभोक्ता सहभागिता (**.....**प्रतिशत) :..............	
७.	ठुला मेशिनरी सामान उपयोग हुने वा नहुने :................	

८.	नगरपालिकाले तयार गरेको, ड्इंग डिजाइन तथा इष्टिमेट अनुसार कार्य गरिने छ।	
९.	कार्यसम्पादन पश्चात मात्र भुक्तानी माग गरिने छ। पेश्की माग गरिने छैन्।	
१०.	कार्यस्थलमा अनिबार्य योजनाको विवरण देखिने गरि सुचना पाटि राखिने छ।	
११.	योजना अन्तिम भुक्तानी माग गर्दा अनिवार्य सार्वजनिक परीक्षण गरिने छ।	
१२.	कार्य हुनु भन्दा अघिको फोटो :	

क) अध्यक्ष को दस्तखत :...................................... कोषाध्यक्ष दस्तखत :................................ख) सचिव दस्तखत ....
ग) सदस्यहरु दस्तखत :............................... ....

अनुसूची ९

(कार्यविधिको दफा २१ (४) सँग सम्वन्धित)

बागमती नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

कर्मैया,सर्लाही

२ नं. प्रदेश,नेपाल

पत्र संख्या : मिति :

चं.नं :

विषय : कार्यादेश ।

श्री.......................................

....

उपरोक्त सम्बन्धमा यस नगरपालिका र त्यस उपभोक्ता समिति विच मिति...........................मा भएको सम्झौतामा वमोजिम संलग्न डइंग ,डिजाइन तथा स्पेशीफिकेशन बमोजिमको कार्य सञ्चालन गर्न यो कार्यादेश दिइएको छ । सञ्चालन गर्नुपर्ने योजनाको संछिप्त विवरण तपशिल बमोजिम रहेको छ । भुक्तानीको हकमा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन ,प्रचलित कानून तथा सम्झौता शर्तमा उल्लेखित बुंदा बमोजिम हुने छ ।

तपशिल :

१.योजनाको नाम तथा ठेगाना :.......................

२.कुल लागत अनुमान :.......................

३.नगरपालिका सहभागिता (.... प्रतिश) :.................

४.उ.स. सहभागिता (.... प्रतिशत) :....................

५.सम्पन्न गर्नु पर्ने मिति :............

....

नोट : भारी सवारी साधन उपयोग गर्नु पर्ने पर्ने भए सोको समेत उल्लेख गर्ने ।

आज्ञाले,

विमल कुमार पोखरेल

नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत